

דף קלה.

עין משפט א.ב.ג.

או"ח סימן שלא פיעה ה

ה. הנולד בבין השמשות, וכן אנדרוגינוס^א והנולד מהול^ק, ויוצא דופן, וכותית שילדה והתגיירה אח"כ, וכן מי שיש לו ב' ערלות^ר אין מילתן דוחה שבת.

יו"ד סימן רפו פיעה ה

ט. מי שנולד בין השמשות שהוא ספק יום ספק לילה מונין מן הלילה ונימול לתשיעי^ש שהוא ספק שמיני. אבל אם נולד ערב שבת בבין השמשות אינו דוחה את השבת, שאין דוחין השבת מספק. וכן אין דוחה יו"ט מספק, ואפי' יו"ט שני של גלויות^ת.

ואפי' לא הוציא בבין השמשות אלא ראשו, ויצא כולו בשבת אינו נימול בשבת.

יו"ד סימן רפו פיעה י

י. יא. קטן שנולד כשהוא מהול^א, ואנדרוגינוס^ב, ויוצא דופן^ג, ומי שיש לו ב' ערלות, ויליד בית שלא טבלה אמו עד שילדה אע"פ

צ. היינו שיש לו ב' המינים וזה פירושו דו' זה שנים, גינוס פירושו זה מינים.

ק. וצריך שיראה מהול גם לא בעת הקישוי, אבל אם נראה מהול רק בעת הקישוי מילתו דוחה שבת, מ"ב אות ט"ו, ועיין בכה"ח אות ל"ח.

ר. והעולם נכשלים בזה, וע"כ מוהל שרואה ב' ערלות בשעת המילה זה על זה לא יפרעו עוד בשבת, כה"ח אות מ"א, אך כשיתרפא צריך לחזור ולפרוע, וצריך לברך שוב על המילה וגם ברכת להכניסו בבריתו של אברהם אבינו ע"ה ושהחיינו, וכן אשר קידש ידיד מבטן דכיון שקיי"ל מל ולא פרע כאילו לא מל צריך לברך כל הברכות. וע"כ אם ראה המוהל ב' ערלות יפסיק לפרוע עוד ולא יתן לאבי הבן לברך שהחיינו ולא ברכת אשר קידש ידיד מבטן, כה"ח אות מ"ב.

ש. ממשנה קל"ז ע"א.

ת. והש"ך ס"ק ח' כתב דהעיקר כהרמב"ם דדוחה יו"ט שני של גלויות, וכך נראה דעת הברטנורה.

א. מברייטא בשבת דף קל"ה ע"א.

ב. רמב"ם בפ"א מהלכות מילה וכתבנן שם בברייטא ולדעת הב"י גם הרי"ף ס"ל כן דאינו דוחה שבת.

ג. גם זה בפלוגתא שם, ולא איפסקא הלכה כמאן, ועבדינן לחומרא.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

שנימולים לח' אינם דוחים את השבת.

הגה: טומטום שנקרע ונמצא זכר מלין אותו בשבת^ד, ויש אוסרין^ה.

עין משפט ד. יו"ד סימן רסג פעיף ד

ה. ד. נולד מהול צריך הטפת דם ברית^י ובנחת.

וצריך בדיקה טובה דשמא ערלה כבושה והעור נדבק מאוד בבשר^ז, דאם כן הוא, נזהרין איך מלין אותו וממתינים לו הרבה זמן, ואין חוששין ליום השמיני דשמא יביאוהו לידי סכנה.

עין משפט ה. יו"ד סימן רסח פעיף א

א. א. גר שנכנס לקהל ישראל חייב מילה תחילה^ח, ואם מל כשהיה עכו"ם או נולד מהול צריך להטיף ממנו דם ברית^ט, ואין מברכין על הטפת הדם.

אם נכרת הגיד אין מילתו מעכבת מלהתגייר ומספיק לו בטבילה.

הגה: טבל קודם שמל מועיל בדיעבד, והוי טבילה^י.

וי"א דלא הוי טבילה^כ.

ד. כ"כ הרמב"ם והרא"ש דלא כרב שיזבי דאיתותב בקושיא בב"ב דף קכ"ו ע"ב, והרמב"ם לא בפירוש פסק כן אלא מדלא הזכיר בה"מ נראה להב"י דכן דעתו. באר הגולה. ה. ב"י בשם הרי"ף, וכ"כ רי"ו. כרב שיזבי.

ו. ואין מברכין על ההטפה אלא אא"כ נראית לו ערלה כבושה. ש"ך ס"ק ד'. ואם ערלה כבושה בוודאות דוחה שבת.

וכן אין אביו מברך ברכת להכניסו ולא שהחינו, כ"כ בברכי יוסף, והוסיף דאם יש ספק אם מכוסה רוב העטרה ג"כ אין מברכין.

ז. כך פירש הט"ז בס"ק ב' הבדיקה יפה שכתב בשו"ע.

ח. מבריתא יבמות דף מ"ו ע"א וכחכמים.

ט. טור והרא"ש מבריתא בשבת קל"ה ע"א, ואין מברכין לפי שמספקא לן אי מטיפין או לא, ע"כ מטיפין מספק אבל אין מברכין. ש"ך ס"ק א'.

י. ב"י בשם הרמב"ן, וכ"כ המ"מ בפ"ד מהלכות איסורי ביאה.

כ. נ"י בפ' החולץ בשם הרא"ה ע"כ יש לקיים ולהטבילו אחר שמל. ש"ך ס"ק ב'.

עין משפט ו.

או"ח סימן של סעיף ז ח

ז. הולד שנולד עושין לו כל צרכיו ורוחצין אותו^ל וטומנין השליה^מ כדי שיהיה חם לולד, וחותכים הטבור. והוא שנולד לתשעה או לשבעה אבל בנולד לשמונה או ספק בן שבעה ספק בן שמונה אין מחללין עליו את השבת אא"כ גמרו שערו וצפרניו.

ח. נולד לשמונה או ספק בן ז' או בן ח' שלא גמרו שערו וצפרניו אסור לטלטלו אבל אמו שוחה עליו ומניקתו משום צער החלב שמצעה. וכן יכולה להוציא החלב^נ המצער אותה.

יו"ד סימן רסו סעיף יא

יא. יב. מי שנולד בחודש השביעי להריון מלין אותו בשבת^ס, אפי' אם לא גמרו שערו וצפרניו, אבל מי שנולד בחודש השמיני אין מלין אותו בשבת, אלא א"כ גמרו שערו וצפרניו.

ה"ה לספק בן שבעה ספק בן שמונה אין מלין אותו בשבת, אלא א"כ גמרו שערו וצפרניו.

הגה: וי"א דבספק שבעה ספק שמונה מלין אותו בשבת^ע גם בלא גמרו שערו וצפרניו, אבל אין מחללין עליו השבת בשאר דברים, וכן נראה לי עיקר.

ל. דבמקום צער ואין בהם מלאכה דאורייתא התירו, מ"א ס"ק י"ג. אבל ברמב"ם בפ' ב' הלכה י"ד כתב משום שסכנה היא לו אם לא יעשו לו כל צרכיו וא"כ משמע אפי' במלאכה מן התורה, ויש להחמיר. כה"ח אות ל"ט. וע"כ יש לחמם לו מים ע"י עכור"ם.
מ. וי"א ביום חול טומנין אותה בעפר כדי ליתן ערבון לארץ, ר"ח מירושלמי, וביום שבת טומנין אותה העשירים בשמן והעניים בתבן.

נ. וי"א כמלאכה שאינה צריכה לגופה במקום צער דמותר, והיינו להוציא החלב ע"ג קרקע. ובספר החסידים אות ס"ט כתב דאשה שמתחלה להניק תתחיל להניקו מהדד השמאלי, כה"ח אות נ"ז.

ס. מברייתא בשבת קל"ה ע"א, וכדמוקי לה ביבמות דף פ' ע"א, דבן קיימא הוא. ש"ך ס"ק י"ד.

ע. והט"ז בס"ק ז' האריך בדין זה והעלה שאין ראוי להקל כלל למולו בשבת אם לא גמרו סימניו, וכן הכריע הב"ח.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

דף קלה:

עין משפט א.

או"ח סימן שלא פיעף ה

ה. הנולד בבין השמשות, וכן אנדרוגינוס ^פ והנולד מהול ^ז, ויוצא דופן, וכותית שילדה והתגיירה אח"כ, וכן מי שיש לו ב' ערלות ^ק אין מילתן דוחה שבת.

יו"ד סימן רפו פיעף י

יא. קטן שנולד כשהוא מהול ^ר, ואנדרוגינוס ^ש, ויוצא דופן ^ת, ומי שיש לו ב' ערלות, ויליד בית שלא טבלה אמו עד שילדה אע"פ שנימולים לח' אינם דוחים את השבת.

הגה: טומטום שנקרע ונמצא זכר מלין אותו בשבת ^א, ויש אוסרין ^ב.

עין משפט ב.

יו"ד סימן רסב פיעף ג

ג. הנולד אנדרוגינוס ומי שיש לו ב' ערלות ^א ויוצא דופן, נמולים לשמונה.

- פ. היינו שיש לו ב' המינים וזה פירושו דו' זה שנים, גינוס פירושו זה מינים.
 - צ. וצריך שיראה מהול גם לא בעת הקישוי, אבל אם נראה מהול רק בעת הקישוי מילתו דוחה שבת, מ"ב אות ט"ו, ועיין בכה"ח אות ל"ח.
 - ק. והעולם נכשלים בזה, וע"כ מוהל שרואה ב' ערלות בשעת המילה זה על זה לא יפרעו עוד בשבת, כה"ח אות מ"א, אך כשיתרפא צריך לחזור ולפרוע, וצריך לברך שוב על המילה וגם ברכת להכניסו בבריתו של אברהם אבינו ע"ה ושהחיינו, וכן אשר קידש ידיד מבטן דכיון שקיי"ל מל ולא פרע כאילו לא מל צריך לברך כל הברכות. וע"כ אם ראה המוהל ב' ערלות יפסיק לפרוע עוד ולא יתן לאבי הבן לברך שהחיינו ולא ברכת אשר קידש ידיד מבטן, כה"ח אות מ"ב.
 - ר. מברייטא בשבת דף קל"ה ע"א.
 - ש. רמב"ם בפ"א מהלכות מילה וכתב שם בברייטא ולדעת הב"י גם הרי"ף ס"ל כן דאינו דוחה שבת.
 - ת. גם זה בפלוגתא שם, ולא איפסקא הלכה כמאן, ועבדינן לחומרא.
 - א. כ"כ הרמב"ם והרא"ש דלא כרב שיזבי דאיתותב בקושיא בב"ב דף קכ"ו ע"ב, והרמב"ם לא בפירוש פסק כן אלא מדלא הזכיר בה"מ נראה להב"י דכן דעתו. באר הגולה.
 - ב. ב"י בשם הרי"ף, וכ"כ רי"ו. כרב שיזבי.
 - ג. היינו ב' ערלות זה על זה, וי"א ב' גידין כ"כ רש"י. ש"ך ס"ק ה'.
- ואנדרוגינוס, הוא משבת קל"ה ע"ב פלוגתא דאמוראי ולא איפסקא הלכתא כמאן, וגם הרי"ף לא הכריע ומשמע דדעתו לחומרא, וכ"כ הרא"ש והרמב"ם בפ"א ממילה. וא"כ אין

יו"ד סימן רסו פעיף י

עיין לעיל עין משפט אות א

יו"ד סימן רסו פעיף א

עין משפט ג. ד.

א. מצות עשה על הרב למול את עבדיו ^ד, עבר הרב ולא מל את עבדיו מצוה על בי"ד למולו ^ה, אחד עבד שנולד בבית ישראל ואחד שקנאו מעכו"ם חייב למולו, ואינם נימולים אלא ביום.

א. ב. יליד בית ^ו נימול לשמונה, אבל מקנת כסף נימול ביום שנלקח אפי' לקחו ביום שנולד נימול ביומו.

הגה: אחד קנה השפחה והשני קנה הולד, נימול ליום הראשון שנולד ^ז, וכ"ש קנה שפחה וולדה עמה שנמול מיד ^ח כשנולד.

א. ג. יש מקנת כסף שנימול לשמונה ^ט, ויש יליד בית שנימול לאותו יום שנולד, כיצד לקח שפחה ועוברה עמה וילדה, הרי זה נימול

מחללין עליהם את השבת הגם שנימולים לשמונה וכמבואר גם בסימן רס"ו ס"י. וטומטום שנקרע ונמצא זכר נימול לשמונה מיום הלידה, מ"מ אין חיוב לקרוע ולמולו. רע"א ממהריק"ש.

ד. לשון הטור, וכ"כ הרמב"ם בפ"א מהלכות מילה, וכתב הכ"מ דצ"ע מדוע במנין המצות בסי' רט"ו לא מנה מצות למול את העבדים.

ה. ואם לא מלו אותו בי"ד, אין מצוה על העבד למול עצמו דומיא דאשה שאינה חייבת למול בנה, ועיין ברע"א מש"כ.

ו. וכתב הב"ח דצ"ע אם צריך ג' במילת העבד כמו בגר, וה"ה בטבילתם ומסיק דלכתחילה צריך ג' בין בטבילה בין במילה דבעינן משפט. ש"ך ס"ק א'.

ז. פ"י שנתעברה אמו השפחה בבית ישראל וילדה ברשותו, ומקנת כסף הוא שקנה הולד לא שנא שכבר נולד קודם קנינו, לא שנא שהוא במעי אמו בשעת הקנין.

והענין שהזכירה התורה ב' פעמים יליד בית ומקנת כסף למילה, באחד כתבה שימולו לח' כישראל, ובשני כתבה שימולו סתם דהיינו מיד ביום לידתו, ואמרינן דאותם שהם דומיא דלכם ימולו לח' דהיינו שנולדו לאמותם ברשות ישראל, ועיין בדברי הט"ז ס"ק א'.

ז. כי זה שקנה הולד הוי קנין כספו ונימול מיד, ואפי' שטבלה קודם שתלד נימול ליום ראשון. וכתב הב"ח דה"ה טבלה קודם שנתעברה.

ח. ב"י מגמ' שם בשבת קל"ה ע"ב, דזה מקנת כסף שנימול מיד, כי לא נתעברה ברשותו של הישראל.

ט. לשון הרמב"ם כת"ק בברייתא דף קל"ה ע"ב, דמספקא ליה מילתא אי הלכה כת"ק אי כרבי חמא ורב אסי, הילכך מטילין אותו לחומרא דנימול לח', אך אין מחללין עליו השבת כדעת הרי"ף. באר הגולה אות ד'.

לשמונה, ואע"פ שלקח העובר בפני עצמו והרי העובר מקנת כסף, הואיל ולקח אמו קודם שנולד^י נימול לשמונה, אבל לקח שפחה רק לעובריה^ב שיהיו, או שלקח שפחה ע"מ שלא להטבילה לשם עבדות, אע"פ שנולד ברשותו ונתעברה בביתו נימול ביום שנולד, שהרי הנולד הזה כאילו הוא מקנת כסף לבדו וכאילו היום קנאו, שאין אמו בכלל שפחות ישראל כדי שיהיה הבן יליד בית, ואם טבלה אמו אחר שילדה^ל לשם עבדות, הרי זה נימול לשמונה.

עין משפט ה. יו"ד סימן שמ סעיף ל

ל. כט. תינוק שמת תוך ל' יום ללידתו או ביום השלושים ולא ידוע אם נשלמו לו חדשיו, אין קורעין עליו.

יו"ד סימן שעג סעיף ד

ה. ה. הכהן מטמא לאמו אפי' נתחללה^ב, וכן מטמא לבנו ולבתו חוץ מבנו ובתו משפחה או כותית.

כהן מטמא לאחיו ולאחותו מאביו אפי' הם פסולים^ב אא"כ הם בני שפחה או כותית, אבל לאחיו ולאחותו מאמו אינו מטמא. וכן אינו מטמא לאחותו הארוסה אפי' ארוסה לכהן, וכן אינו מטמא לאחותו האנוסה או המפותה, אבל מטמא לאחותו ארוסה שנתגרשה מן האירוסין לבוגרת ומוכת עץ, וכן מטמא לשומרת יבם^ב אפי' שכתב לה בכתובה שאם ימות בלא בנים תחזור כתובתה לבית אביה.

י. אע"פ שלא טבלה נימול לח', כ"כ הש"ך וכיון שהוא במעי אמו מקרי נולד ברשותו שהרי גם האם שלו. ט"ז.

כ. דקנין פירות לאו כקנין הגוף דמי, כרבי ירמיה שם בשבת.

ל. זה לא חוזר על לקח שפחה לעובריה דשם אין חילוק בין ילדה ואח"כ הטבילה או ההיפך, אלא חוזר על לקח שפחה ע"מ שלא להטבילה, כ"כ הכ"מ, וטעמו דכל שהטבילה אח"כ נתבטל התנאי תחילה שלא להטבילה, והו"ל כאילו קנה האם בלא תנאי. ט"ז.

מ. בתורת כהנים דריש לה מקרא.

נ. ממשנה יבמות כ"ב ע"א.

ס. פי' שנפלה לפניו וכיון שיורש כתובתה, ואפי' בקטנה שאין לה נכסים דלא פלוג. עיין בגאון אות י"א-י"ב.

יו"ד סימן שעח פעיף ו

ו. אין מברין על הקטן א"כ הוא בן ל' יום שלמים, או ברור שכלו לו חדשיו.

אה"ע סימן קנו פעיף ד

ד. ה. הניח אשתו מעוברת, אם הפילה הרי זו תתייבם^ע, ואם ילדה ויצא הולד חי לאויר העולם, אפי' שלאחר שעה מת, הרי זה פוטר אמו מחליצה ומיבום. אבל מדברי סופרים אינו פוטר עד שיודע שודאי כלו לו חודשיו ונולד לט' חודשים שלמים^פ. אבל בזמן הזה נשתנו הטבעים ויום אחד בחודש הט' חשיב חודש.

ע. ולדעת הרי"ף אף שנולד מת לא תתייבם אלא תחלוץ, מובא ברמ"א.
פ. ובשהה ל' יום, אף אם הוא בן ח' חודשים פוטר, ב"ש.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com